گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۵۳۵۴۰۸
جمعه ۲۳ مرداد ۱۴۰۵ ۸:۲۸

# تاکید دکتر مهدی شاگردی به والدین: قبول‌نشدگان سمپاد را سرزنش نکنید &#۴۷; قبول‌شدگان را نیز اسیر غرور کاذب نکنید

دکتر مهدی شاگردی (شاکری)، پزشک و پژوهشگر حوزه هوش و شخصیت، با اشاره به نتایج آزمون ورودی مدارس سمپاد و تنش‌های روانی ناشی از آن، اعلام کرد که این آزمون به‌هیچ‌وجه معیاری برای سنجش هوش دانش‌آموزان نیست. وی با استناد به یک تحقیق میدانی در مؤسسه تیزهوشان گفت که دانش‌آموزان ردشده در این آزمون، در فضایی غیررقابتی و آرام، به‌طور میانگین ۱۷ درصد نمرات بالاتری نسبت به دانش‌آموزان پذیرفته‌شده کسب کرده‌اند و این نشان می‌دهد که «اثر تمرین» کلاس‌های آمادگی و «شرایط روحی» روز آزمون، تأثیری بسیار تعیین‌کننده‌تر از هوش ذاتی در نتیجه نهایی دارند.

دکتر مهدی شاگردی (دکتر شاکری)، پزشک و پژوهشگر حوزه هوش و شخصیت و مدیرمسئول مؤسسه آموزشی تیزهوشان، در گفت‌وگویی اختصاصی با شبکه خبری تیزهوشان، ضمن اشاره به نتایج آزمون ورودی مدارس سمپاد و تنش‌های روحی ناشی از آن، تأکید کرد که این آزمون به‌هیچ‌وجه معیاری برای سنجش هوش دانش‌آموزان نبوده و بر اساس یک تحقیق میدانی، دانش‌آموزان ردشده در فضایی آرام و غیررقابتی، به‌طور میانگین ۱۷ درصد نمرات بالاتری از قبول‌شدگان کسب کرده‌اند. وی همچنین نقش «اثر تمرین» کلاس‌های آمادگی و «شرایط روانی روز آزمون» را بسیار تعیین‌کننده‌تر از هوش ذاتی دانست و به والدین دو گروه پذیرفته‌شده و ردشده توصیه‌های مهمی ارائه کرد.

این روزها که نتایجِ آزمون مدارس سمپاد اعلام شده، فضای فردی و خانوادگی اکثر داوطلبان پر از هیجانات تلخ و شیرین شده است. آن‌ها که قبول شده‌اند طبیعی است شاد و خوشحالند اما بالعکس، اکثر قبول‌نشدگان در شرایطی تنش‌زا و متأسفانه تألم‌آور بسر می‌برند که عدم مدیریت و کنترل آن می‌تواند باعث خسارات روحی و روانی جبران‌ناپذیری به ویژه برای دانش‌آموزان پرتلاش ما گردد.

به‌نظر می‌رسد در این شرایط توجه و دقت نظر هر دو گروه از اولیا و دانش‌آموزان چه آن‌هایی که پذیرش شده‌اند و چه آنهایی که قبول نشده‌اند به چند واقعیت مهم در مقام پرسش بسیار ضروری است:

آیا آزمونِ تیزهوشان معیار سنجش هوش فرزند شماست؟

بیایید با هم قدم به قدم با آرامش به تحلیل شرایط پذیرش در آزمون بپردازیم.

بسیار روشن است که برای کسب نمره ایده‌ال و پذیرش در این آزمون عوامل ذیل نقش دارند

توانمندی در پاسخگویی به انواع پرسش‌های هوش
مدیریت زمان به خاطر فضای رقابتی ناشی از محدودیت ظرفیت
شرایط روحی و روانی مناسب در روز آزمون

درباره توانمندی پاسخگویی به پرسش‌های هوش، نکته قابل توجه این است که اگر همه دانش‌آموزان بدون اطلاع و آشنایی قبلی با پرسش‌ها رو به رو شده و به آن‌ها پاسخ می‌دادند تا حدی قابل پذیرش بود که بله، تفاوت هوش داوطلبان معیار سنجش بوده، اما واقعیت این است که اکثر قریب به اتفاق داوطلبان در طی مدت زمان قبل از آزمون از طریق انواع کلاس‌ها، کتاب‌ها و معلمین خصوصی با انواع چنین پرسش‌هایی آشنا و حتی با پاسخ‌های تحلیلی آن‌ها نیز آشنا شده‌اند. چنانچه در آزمون‌های هوش، اصطلاحی است به نام اثر تمرین یا (practice effect)، به این معنی که اگر فردی امروز تستی را بزند و برای بار دوم و سوم با همان تست یا مشابه آن رو به رو شود، شانس پاسخگویی چند برابر بیشتر می‌شود.

در مورد عامل دوم یعنی، تعداد داوطلبان و ظرفیت پذیرش، طبق اعلام صریح معاونِ وزیر آموزش و پرورش در بهار ۱۴۰۵، تعداد ظرفیت مراکز سمپاد کل کشور در پایه‌های ورود به هفتم و دهم حدود ۱۱۴,۰۰۰ نفر تعیین شده در صورتی‌که تعداد داوطلبان حدود ۵۱۶,۰۰۰ نفر بوده‌اند (هر چند در این آمار داوطلبان مدارس نمونه دولتی هم وجود دارد اما با توجه به اینکه بالای ۹۰% داوطلبان مدارسِ نمونه دولتی، داوطلب مدارس سمپاد هم هستند، پس می‌توان گفت از هر ۵ داوطلب یک داوطلب شانس پذیرش دارد) نتیجه اینکه فضای آزمون کاملاً رقابتی است، یعنی در پرسش‌های آزمون برای ایجاد نمرات منفی بیشتر، درجِ چند پرسش گمراه‌کننده جایگاه خود را دارد. البته شاید در ذهن تصور شود که این موضوع برای همه داوطلبان یکسان است اما باید توجه داشت عامل تأثیرگذار دیگری یعنی شرایط روحی و روانی هر داوطلب در روز آزمون بسیار این نکته را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

در زمینه عامل سوم، شرایط روحی روانی بچه‌ها در روز آزمون، باید گفت که بدون تردید این شرایط می‌تواند تحت تأثیر عوامل گوناگون مانند فشار روحی و روانی اولیا به صورتِ مستقیم و غیرمستقیم، اعم از مقایسه‌ها و غیره...؛ اعتماد به نفس بچه‌ها و حتی رفتار داوطلب در روز قبل و خواب و

تغذیه شبِ آزمون باشد. کسانی که تجربه نشستن روی صندلی در حدود ۹۰ دقیقه به قصد پاسخگویی به حدود ۱۲۰ پرسش را دارند کاملاً متوجه موضوع فوق خواهند بود.

اکنون به یک تحقیق واقعی توجه کنید که در سال ۱۳۸۳ در مؤسسه آموزشی تیزهوشان بر روی جمعی از داوطلبانِ ورود به مقطع راهنمایی آن زمان (قبل از نظام آموزشی فعلی) با هدف بررسی میزانِ تأثیر شرایط روحی و روانی داوطلبان در روز آزمون اجرا شد.

با یک فراخوان قرارشد؛ ۲۵ داوطلب پذیرفته شده در آزمون ورودی با ۲۵ داوطلب قبول نشده در همان آزمون رقابت کنند (که به حد توانِ علمی و ذهنیِ بالای آن‌ها اطمینان داشتیم و حدس ما این بود که عامل عدمِ پذیرش آن‌ها مسائل روحی و روانی روز آزمون بوده است). هر دو گروه ۲۵ نفره هم‌زمان با هم در یک فضای کاملاً غیررقابتی و در کمال آرامش با صحبت‌های پیش زمینه‌ای که برایشان شده بود در یک آزمون به ۹۰ پرسش مشابه آزمونِ تیزهوشانِ آن زمان پاسخ دادند.

این آزمون کاملاً رسمی انجام شد و پاسخ‌برگ‌های هر دو گروه ۲۵ نفره با کمالِ دقت تصحیح شد و نتیجه جالب توجهی به‌دست آمد و آن این بود که میانگین نمره آن گروه ۲۵ نفره‌ای که در آزمون تیزهوشان پذیرش نشده بودند، از گروه ۲۵ نفره پذیرش شده در آزمون تیزهوشانِ همان سال، بیشتر بود، میانگینی با حدود ۱۷% نمرات بالاتر و این اتفاق بسیار قابل توجه بود که نقش و تأثیر شرایط روحی دانش‌آموز در روز آزمون در کنار همه تلاش‌ها، بسیار مهم و تأثیرگذار است.

در یک جمع‌بندی منطقی به تمامیِ اولیایی که فرزندانشان با وجود زحمات بسیار، حضور در کلاس‌ها و تمرین‌های مکرر در آزمون سمپاد قبول نشده‌اند باید با صراحت اعلام کرد که:

آزمون تیزهوشان در ایران به دلایل فوق به هیچ‌وجه وسیله‌ی معیار سنجش هوش فرزند شما نیست؛ پس خود را نگران نکنید. فرزند خود را هم سرزنش و خدای ناکرده با دیگران مقایسه نکنید.
آزمونِ تیزهوشان فقط ارزش یک آزمون را دارد و به همان اندازه به آن اهمیت دهید نه بیشتر. در نظر داشته باشید؛ آزمون تیزهوشان نه هدف نهایی تحصیلی است و نه آخرین آزمون فرزند شما.
ارزش فرزند شما و حفظ سلامتی روحی و روانی ایشان بسیار بالاتر است از اینکه صرفاً با عدم حصول یک نتیجه ظاهری دلخواه (قبولی تیزهوشان) تحت تأثیر تنش‌ها و نگرانی‌های بیهوده قرار گیرد. لازم است توجه ایشان به سمت ارزشمندیِ تلاش و پشتکار معطوف شود نه صرفا نتیجه.

و در آخر لازم می‌دانم به آن‌دسته از اولیای محترمی که فرزندشان با زحمات بسیار زیاد و حمایت‌ها و هدایت‌های تأثیرگذار اولیا موفق به پذیرش و ورود به مدارس سمپاد شده‌اند چند نکته مهم را یادآوری کنم:

تشویق‌های خود و نزدیکان را نسبت به فرزندتان، آنچنان مدیریت کنید که خدای ناکرده سبب ایجاد غرور کاذب که یک پدیده رایج در بعضی از پذیرفته‌شدگانِ آن مرکز است نشود تا ایشان بداند با ورود به این مدارس، تازه در آغاز مسیر تلاش و پشتکار تحصیلی قرار گرفته است.
هر چند قابل تقدیر و تحسین است که فرزندتان با تلاش و پشتکار در مسیر علم و دانایی به مراکز آموزشی سمپاد با ویژگی‌های منحصر به فرد خود راه یافته است، اما ضروری است که مراقب دیگر ابعاد شخصیتی فرزندتان اعم از تقویت شور و نشاط، حفظ آرامش و لذت از زندگی باشید و البته در نظر داشته باشید هر چند ورود به مدارس سمپاد، کسب رتبه‌های بالای علمی، مدال‌های المپیادی و حتی حضور در بهترین رشته‌ها و دانشگاه‌های سطح اول کشور بسیار خوشحال‌کننده و قابل تقدیر هستند، اما همه آن‌ها برای موفقیت در بزرگسالی و داشتن یک زندگی ارزشمند و موفق کافی نیست.

فرزندان ما برای آینده‌ای درخشان، داشتن یک زندگی موفق و آرام‌بخش نیاز مبرم به آموزش مهارت‌های زندگی و تقویت ابعاد مختلف شخصیتی به ویژه تقویت خردورزی و مسئولیت‌پذیری خواهند داشت.